

META-PODACI NA INTERNETU: JE LI RDF RJEŠENJE?

MIROSLAV MILINOVIĆ

Hrvatska akademska i istraživačka mreža - CARNet, Zagreb

1. PROSTOR INFORMACIJA NA INTERNETU

Informacijski prostor Interneta iznimno je obiman i složen. Kako je World Wide Web (WWW) temeljni sustav za publiciranje informacija na Internetu, često se, iako ne posve ispravno, Web-informacijski prostor poistovjećuje s Internetom. Naime, opseg informacija dostupnih putem Weba gotovo u cijelosti pokriva informacijski prostor Interneta i čini Web-informacijski prostor golemim i raznolikim. Od mnogih provedenih istraživanja kojima se želi procijeniti veličina tog prostora izdvajamo ono Lawrencea i Gilesa (1) koje se bavi ne samo procjenom veličine Web-prostora, nego i dostupnošću informacija putem Weba. Tako, prema spomenutom istraživanju, (1) Web-prostor ima oko 800 milijuna Web-stranica što dalje dovodi do procjene od 15 TB informacija, od čega je 6 TB čistog teksta. Isto istraživanje navodi zanimljivu procjenu o ponuđenim sadržajima, prema kojoj je, primjerice, 83% komercijalnih, a samo 6% znanstveno-obrazovnih sadržaja. Pri tome je ustanovljeno da pretraživački mehanizmi (Search Engines) ukupno uspijevaju indeksiranjem pokriti oko 60% Web-prostora, pri čemu pojedini indeksi pokrivaju ne mnogo više od 1/3 ukupnog Web-prostora. Svemu ovome treba dodati podatak da 85% korisnika aktivno rabi pretraživačke mehanizme oslanjajući se na njih pri pronalaženju informacija na Internetu.

Sučeljena su, dakle, visoka očekivanja korisnika s raspoloživim alatima i mehanizmima koji su još uvijek, usprkos stalnom razvoju, nedovoljno dobri. Web- informacijski prostor nije uređen i opterećen je nepouzdanom kvalitetom i integritetom informacija, kao i nedostatnim povjerenjem u sam izvor informacija.

2. WEB KAO INFORMACIJSKI SERVIS

Web kao informacijski servis odlikuje iznimna lakoća i jednostavnost publiciranja. U odnosu na ostale načine publiciranja, na Webu su smanjene barijere, a pristup olakšan, kako za autore

tako i za korisnike. Publiciranje je brzo i efikasno, i to posebno za dinamičke izvore informacija. Web, međutim, sa sobom donosi i nove odnose između autora, izdavača i potrošača. Ovdje posebno valja istaknuti nedovoljno riješena pitanja arhiviranja, kao i zaštite autorskih prava. Svojom distribuiranošću Web donosi i složene probleme održavanja prostora informacija. Za razliku od klasične knjižnice, Web-indeksi i katalozi nepotpuna su i neprecizna dosega, (1) opterećeni nastojanjem da obuhvate što više Web-stranica i pri tome sačuvaju kvalitetu. Osim toga, muče ih i problemi nestalnosti izvora informacija i njihovih naziva. Naime, identifikator mrežnog izvora informacija (URI - Uniform Resource Identifier) sadrži način pristupa, adresu računala te naziv datoteke pa je stoga podložan češćim promjenama koje nisu nužno povezane sa samim sadržajem. Očito je da je uvođenje reda u informacijski prostor Weba nužan, ali i zahtjevan zadatak. U tu svrhu uvode se podaci o mrežnom izvoru informacija odnosno metapodaci kojima se opisuju mrežni resursi.

3. METAPODACI

3.1. KONCEPT

Metapodaci omogućuju povećanja kvalitete Web-prostora informacija. Radi se o strukturiranim podacima o podacima koji omogućuju odnosno pospješuju automatizirano pretraživanje i upravljanje informacijama. Metapodatke valja sagledavati kroz više dimenzija. Od njih se zahtijeva funkcionalnost uz čvrste standarde i disciplinu u uporabi. Složenošću i bogatstvom informacija koje nude, metapodaci su univerzalno rješenje i mogu se rabiti ne samo za pronalaženje izvora informacija (resource discovery), već i za upravljanje autorskim pravima, rangiranje sadržaja (content rating), sigurnosne aspekte (digitalno potpisivanje, autentikacija) te administriranje i arhiviranje dokumenata. Ne treba zaboraviti niti jezičnu dimenziju odnosno potrebu da se standardi za uporabu metapodataka prilagode različitim jezicima i kulturama pa i interesnim zajednicama.

Pred koncept metapodataka postavljeni su značajni izazovi. Potrebno je osigurati univerzalnost i mogućnost uporabe u različite svrhe, pomiriti funkcionalnost s jednostavnošću te potrebu za proširivanjem s interoperabilnošću. Metapodaci moraju se moći kreirati i rabiti, kako ljudskim tako i računalnim radom. Svakako je potrebno osigurati modularnost, kao i funkcionalnost primjerenu posebnim primjenama.

Modularnost osigurava distribuirano upravljanje metapodacima što omogućuje da odgovornost bude na pravom mjestu odnosno u rukama odgovarajuće strukovne zajednice, a ne kod proizvođača programske podrške. Tako struka može brinuti i o semantici, i o registraciji, i o administriranju metapodataka. Modularnost može ujedno biti i temelj proširivosti po konceptu Lego kocaka. Interoperabilnost pak zahtijeva dogovore o semantici (što znače elementi kojima se opisuje mrežni izvor informacija), strukturi (trebala bi biti čitljiva i ljudima i računalima) i sintaksi (gramatici koja se rabi). (5)

3.2. AKTUALNO STANJE

Za potrebe Weba razvijen je model kojim se metapodaci ulažu u pojedinu Web- stranicu. U HTML standard uvedena je META oznaka (tag) koja omogućuje autoru stranice da pri izradi dokumenta unese i određene metapodatke. META oznaka ima jednostavnu sintaksu:

```
<META NAME="value" CONTENT="value">
```

Parametrom NAME definira se konkretan atribut (npr. "Autor"), a parametrom CONTENT definira se vrijednost tog atributa (npr. "Ivan Horvat"). Vrijednosti obaju parametara ni sa čime nisu ograničene. Dakle, META oznaka omogućuje zapis metapodataka, ali ne definira standard odnosno semantička i sintaktička pravila po kojima se kreiraju ti podaci.

Nažalost, trenutno u uporabi nema pravog sveobuhvatnog standarda za metapodatke na Internetu odnosno na Webu, iako se rabe razni standardi koji su uglavnom potekli iz knjižničarske zajednice. Posebno mjesto zauzima Dublin Core (3) koji je nastao s namjerom da se Internet-zajednici ponudi kvalitetno rješenje za metapodatke u funkciji pronalaženja izvora informacija. Uz Dublin Core, World Wide Web Consortium (W3C) pokrenuo je niz inicijativa i prijedloga standarda za metapodatke (2), kao što su PICS (Platform for Internet Content Selection), Dsig (Digital Signatures) i P3P (Platform for Privacy Preferences Project) koji pokrivaju i druge moguće funkcije (rangiranje sadržaja, zaštita privatnosti, digitalno potpisivanje) metapodataka.

Znano je pak da postojeći alati za pretraživanje informacijskog prostora na različite načine rabe metapodatke, koristeći pri tome počesto nedovoljno standardna rješenja koja se oslanjaju na postojanje META oznake u HTML-u, a sve isključivo u funkciji pronalaženja izvora informacija. Kako postojeći koncept META oznake dopušta autoru da sam kreira metapodatke, pretraživački su sustavi izloženi navali nepouzdanih metainformacija. Dodajmo tome i podatak da, prema istraživanju Lawrencea i Gilesa, (1) jednostavnu HTML META oznaku rabi 34% Webova, a Dublin Core samo 0,3 %.

Potrebno je, dakle, učiniti značajne iskorake, kako u standardizaciji tako i u implementaciji i uporabi metapodataka. U tu svrhu W3C (4) predlaže uporabu novog koncepta i standarda pod imenom Resource Description Framework (RDF).

4. DUBLIN CORE (DC)

Dublin Core (3) predloženi je standard metapodataka namijenjen opisivanju izvora informacija odnosno olakšavanju pronalaženja informacija. Sastoji se od 15 izbornih elemenata (deskriptora) koji se mogu ponavljati, ali i dopunjavati, kako novim elementima tako i uvođenjem strukture u postojeće elemente. Dublin Core mogućnost proširivanja može zahvaliti svojoj modularnosti.

Moguće je bez zahvata u osnovnom skupu elemenata obogaćivati sustav dodavanjem pojedinačnih specifičnih elemenata ili komplementarnih skupova metapodataka (primjerice, u funkciji rangiranja sadržaja ili digitalnog potpisivanja).

Za uporabu Dublin Core standarda vežu se uglaznom tri modela:

- metapodaci uloženi u dokument (npr., uporabom META oznake),
- metapodaci povezani s dokumentom (npr., kao dio http zaglavlja koje se šalje uz dokument),
- metapodaci koje šalje treća strana (na izravan zahtjev klijenta).

Ulaganje metapodataka u dokument svakako nosi sa sobom i određene probleme. Oni se ne mogu dinamički mijenjati, što bi ponekad bilo veoma poželjno. Njihovo je održavanje ujedno tijesno vezano uza sam dokument. Svakako je u tom smislu bolji drugi model u kojem su metapodaci povezani s dokumentom, ali nisu njegov dio.

Glede sintakse koja se rabi, veće mogućnosti od standardnog HTML-a nudi uporaba XML-a. Ovo se posebno odnosi na mehanizme grupiranja i strukturiranja meta-podataka. (5).

Valja naglasiti da je Dublin Core namijenjen opisivanju izvora informacija odnosno olakšavanju pronalaženja informacija i nije sveobuhvatan standard usprkos svojoj modularnosti i mogućnosti proširenja. Bez obzira na to ograničenje, Dublin Core je dobro i jednostavno rješenje.

5. RESOURCE DESCRIPTION FRAMEWORK (RDF)

Resource Description Framework (RDF) (4) korak je naprijed. Predstavlja općenit pristup metapodacima, tj. koncept od kojeg se traži da:

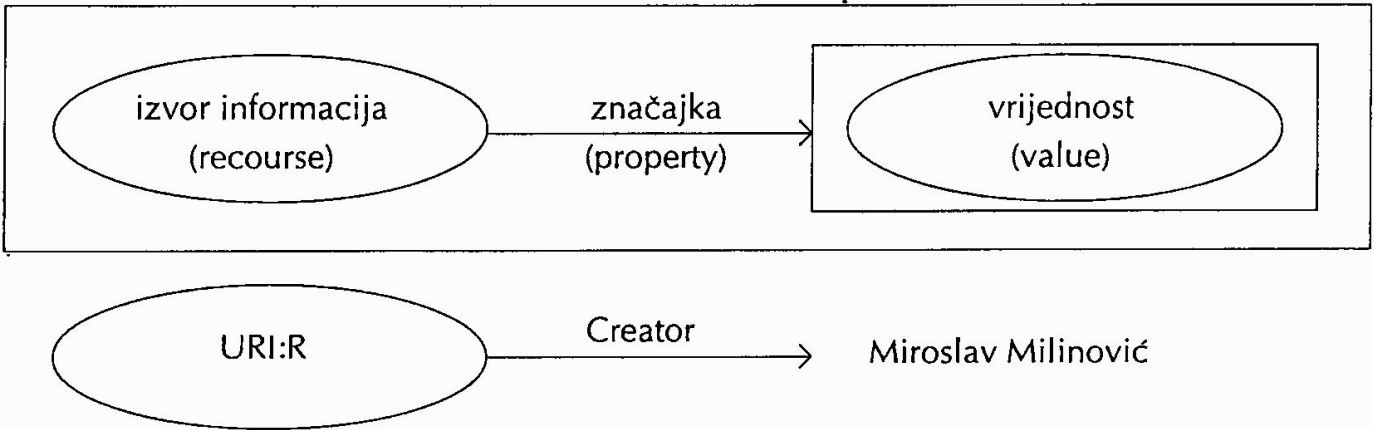
- omogući računalno čitljive (razumljive) metapodatke za Web,
- podržava strukturirane vrijednosti,
- podržava autentikaciju metapodataka,
- bude temelj za različite uporabe, kao što su katalogiziranje, privatnost, zaštita autorskih prava.

RDF se oslanja na postojeće rezultate, (2) posebno na razvoj XML jezika. U nastavku su izložene tri posebno važne, osnovne komponente RDF-a: (5)

- formalni model podataka,
- sintaksa (zapis u XML formatu),
- sustav shema.

5.1. RDF MODEL PODATAKA

RDF model podataka, u osnovi veoma jednostavan, prikazan je na sljedećem dijagramu, zajedno s primjerom.

5.2. RDF SINTAKSA

RDF se oslanja na XML sintaksu. U zapisu je opisan primjer iz prethodnog dijagrama:

```
<RDF xmlns="http://www.w3.org/TR/WD-rdf syntax#"
  xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.0/">
  <Description about="URI:R">
    <dc:Creator>Miroslav Milinović</dc:Creator>
  </Description>
</RDF>
```

Zanimljivo je, primjerice, vidjeti kako RDF omogućuje agregiranje više vrijednosti za jednu značajku (RDF container). Tri su mogućnosti:

- Bag (neuređena grupa vrijednosti),
- Sequence (uređena grupa vrijednosti),
- Alternatives (alternativne vrijednosti).

PRIMJERI

- RDF Bag

primjer: Miro i Ivan su koautori

```
<BIB:Author>
  <Bag>
    <li> Miro </li>
    <li> Ivan </li>
```

```
</Bag>
</BIB:Author>
```

- RDF Sequence

primjer: Miro je prvi autor, Ivan je koautor

```
<BIB:Author>
  <Seq>
    <li> Miro </li>
    <li> Ivan </li>
  </Seq>
</BIB:Author>
```

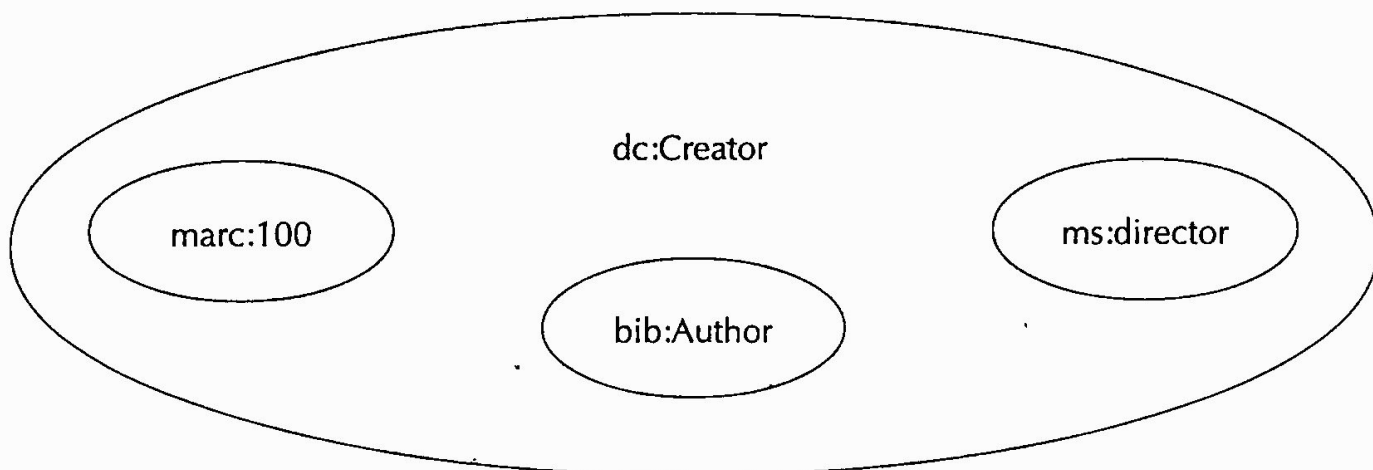
- RDF Alternatives

primjer: udaljenost je 15 km ili 9,3 milje

```
<DC:Coverage>
  <Alt>
    <li> 15KM </li>
    <li> 9.3M</li>
  </Alt>
</DC:Coverage>
```

5.3. RDF SHEME

RDF sheme valja shvatiti kao deklaracije rječnika koji će se koristiti u kreiranju metapodataka. Sheme, dakle, omogućuju pojedinim zajednicama (interesnim skupinama) da definiraju značajke i tako stvoreni rječnik učine jasnim i dostupnim ostatku Internet-zajednice. Kroz sheme se opisuju karakteristike pojedinih značajki i odgovarajući uvjeti koji za njih vrijede. Na taj je način omogućena interoperabilnost. Kroz sheme su predstavljeni različiti postojeći standardi za metapodatke kao što su, npr., Dublin Core i MARC te se pruža mogućnost prevođenja iz jednog u drugi standard.

5.4. RDF IMPLEMENTACIJA

Implementacija RDF-a stvar je budućnosti i aktivnosti, prije svega, interesnih zajednica na Internetu, posebno knjižničarske zajednice. Iako već postoje projekti (DC-DOT, Reggie, CORC) i pojedini alati, RDF još nije postao općeprihvaćen standard.

Od alata za uporabu RDF-a očekuje se integracija s ostalim alatima za uporabu Internet-servisa i publiciranje informacija. Traži se, dakako, temeljem koncepta RDF shema, konfigurabilnost u smislu mogućnosti izbora rječnika i formata metapodataka. Posebno je važno da budući alati podrže automatizirano, računalom podržano kreiranje i održavanje metapodataka.

6. ZAKLJUČAK: JE LI RDF RJEŠENJE?

RDF koncept nudi strukturirane, strojno čitljive metapodatke za Web. Temeljem RDF shema rječnici metapodataka mogu se razvijati bez centralizirane koordinacije. RDF, dakle, predstavlja opći standard za metapodatke u različitim funkcijama.

RDF koncept ima budućnost i trebao bi biti rješenje za probleme koji se nalaze pred informacijskim prostorom Interneta. Hoće li to doista biti i kako brzo, ovisi o brzini i kvaliteti kojom će RDF:

- sazrijevati, kako on sam tako i standardi vezani uz njegovu implementaciju,
- zaživjeti kao standard i biti prihvaćen i implementiran u široj Internet-zajednici.

LITERATURA

- Lawrence, Steve; Lee Giles. Accessibility of information on the Web. // Nature 400, 8(July 1999).
- World Wide Web Consortium. Metadata and Resource Description. <http://www.w3.org/Metadata/>
- Dublin Core Metadata Initiative. <http://purl.oclc.org/dc/>
- World Wide Web Consortium. Resource Description Framework. <http://www.w3.org/RDF/>
- Lagoze, Carl; Eric Miller; Stuart Weibel. Metadata for Networked Resources, Tutorial. WWW 8. Toronto, May 1999.

IZVJEŠĆE

O RADU STRUČNOG POVJERENSTVA ZA IZRADU PRAVILNIKA O SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA MUZEJSKE DOKUMENTACIJE O MUZEJSKOJ GRAĐI I PRAVILNIKA O KORIŠTENJU MUZEJSKE GRAĐE I DOKUMENTACIJE

Budući da u vrijeme održavanja seminara u Rovinju od 17. do 19. 11. 1999. rad Stručnog povjerenstva za izradu Pravilnika o sadržaju i načinu vođenju muzejske dokumentacije o muzejskoj građi te Pravilnika o korištenju muzejske građe i dokumentacije još nije bio završen, a ti Pravilnici nisu bili predloženi ni Muzejskom vijeću (koje je svakako prva instancija koja, kao sazivaatelj Stručnog povjerenstva, ima pravo uvida u rad Stručnog povjerenstva), ovo saopćenje ima svrhu upoznati stručnu javnost samo s bitnim činjenicama sastava i rada Stručnog povjerenstva. To se, u prvom redu, odnosi na predstavljanje članova Povjerenstva te na predstavljanje načela i pravila kojih se Povjerenstvo u svome radu pridržavalo.

Muzejski zakon iz 1998. godine predvidio je reguliranje (i standardiziranje) muzejske djelatnosti putem niza podzakonskih akata. U okviru muzejske djelatnosti vrlo je važan dio dokumentacijska obrada muzejske građe koja bi se trebala ostvarivati putem taksativno navedenih načela propisanih prije spomenutim Pravilnikom.

Za izradu Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi i za izradu Pravilnika o korištenju muzejske građe i dokumentacije, Muzejsko je vijeće imenovalo radnu grupu, odnosno Stručno povjerenstvo, u sastavu: Dubravka Osrečki, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, predsjednica Komisije, zatim članovi Ljiljana Čerina, Fundacija Ivana Meštrovića, Atelijer Meštrović Zagreb, Vesna Dakić, Tehnički muzej, Zagreb, Vlatka Pavić, Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, dr. Žarka Vujić, Katedra za muzeologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i Dora Bošković, Hrvatski povijesni muzej, Zagreb.

Kriteriji za odabir članova Povjerenstva bili su, vjerojatno, ti da svaka od spomenutih kolegica ima dugogodišnje iskustvo u standardiziranju načela obrade muzejske građe i vođenju muzejske dokumentacije. Kod nekih su iz tog iskustva proistekli javni projekti u čijoj je osnovi standardizirani kriterij oblikovanja forme i sadržaja polja potrebnih za obradu muzejskog predmeta, a koji počivaju na međunarodno priznatim i u praksi potvrđenim standardima. S

druge pak strane, neke od kolegica imale su veliko znanje o postojećim smjernicama svjetske muzejske zajednice, da se, ujednačavajući sadržaj i oblik podataka pri obradi muzejskog predmeta, stvori globalni protok informacija između raznih muzeja i različitih korisnika. I, naposljetku, znanje o postojećem stanju i kvaliteti muzejske dokumentacije i obrade muzejskog predmeta na području Hrvatske, te razini spoznaje koliko ta kvaliteta zadovoljava suvremene potrebe fluktuiranja informacija, odnosno razini spoznaje među hrvatskim muzealcima kakva bi dokumentacija o muzejskom predmetu trebala biti, bili su izvanredno dragocjeno iskustvo pri polazištima u radu Povjerenstva.

Definiranje načela započelo je analizom stanja u hrvatskoj muzejskoj zajednici. Pritom su izdvojena tri bitna "aksioma" kojih se hrvatski (da li samo hrvatski?) muzealci u većoj ili manjoj mjeri pridržavaju.

Prvi "aksiom" (ili opravdanje) muzealaca o do sada razmjerno slabom uključivanju/priključivanju drugim informatološkim strukama, jest taj da je sadržaj jedinica građe koju muzealci obrađuju toliko šarolik-opsežan, da se muzealci ni međusobno ne mogu uskladiti u jedinstvenoj obradi onoga što nazivamo muzejski predmet. Iz toga proizlazi da je gotovo isključeno da bi muzealci pokušali pronalaziti veze sa srodnim informatološkim strukama, čiji su sadržaji mnogo jedinstveniji (muzealci to definiraju kao "knjige" i "dokumenti"). Sigurno je da je u određenom trenutku taj "aksiom" prihvatljiv. No u vezi s tim "aksiomom" postoje tri bitne primjedbe. Prvo, kada bi muzealci iole htjeli poznavati knjižničarsku ili arhivističku struku, odnosno kada bi sami knjižničari i arhivisti počeli nabrajati svoje formalne jedinice, mogla bi se definirati jednako velika raznolikost sadržajnih i formalnih struktura unutar pojmova "knjiga" i "dokument", kao što muzealci misle za svoju građu. Drugo, vrlo je teško shvatiti da muzealci koji su imali sreću dugi niz godina raditi na "vlastitoj zbirci" definiranoj tematski (ili sadržajno) povezanim predmetima, nisu osjetili nužnost striktna definiranja polja/rubrika svojih zapisa (*odluka*: za obradu svojih predmeta potrebne su te i te "rubrike" (polja) koja ću ispunjavati tako i tako). Malo je muzealaca koji su iz tako strogo strukturiranih podataka (na papiru) osjetili potrebu izrade priručnih "kataloga" (na papiru) kao rezultata striktna pridržavanja zadanim si načelima. Iz toga proizlazi i treća primjedba, a ta je da bi se nakon tako definiranih strukturalnih cjelina ili rubrika, potrebnih za obradu (inventariziranje i katalogiziranje) muzejskog predmeta, odjednom, među raznim muzejima i različitom muzejskom građom našlo iznenađujuće mnogo zajedničkih, podudarnih točaka. Kada bi među muzealcima postojalo samo malo više razmišljanja u tom smjeru, rad bi Radne grupe za donošenje Pravilnika o muzejskoj dokumentaciji bio mnogo lakši, a muzealci bi se mnogo žustrije i s pozitivnijih polazišta priključivali i uključivali u seminare "Arhivi, knjižnice, muzeji", nego dosad.

Drugi "aksiom" od kojega muzealci teško odustaju jest mišljenje da je muzejski predmet (i njegova muzealnost) jedino definiran virtuosno napravljenim "literarnim" opisom u kojem će, što je moguće većom umješnošću, biti opisan, kontekstualiziran, dakle interpretiran. Nema sumnje da je i takva "literarna" slika još danas potrebna. Ali, u knjižnicama se već odavno (svi

- i arhivisti i knjižničari i muzealci) služimo i "predmetnim" i drugim katalozima, koji putem odrednica koje su ključne riječi iz sadržaja "knjiga" (i "indeksi" u bilo kojoj stručnoj ili znanstvenoj publikaciji) upućuju na teme pohranjene u knjižnici ili publikaciji. Pa tako začuđuje pomanjkanje razumijevanja kod muzealaca da je sljedeći korak približavanja predmeta korisniku, sažimanje "literarnog opisa/slike" na ključne riječi-odrednice-indekse kojima ćemo lakše pristupiti predmetu i njegovoj muzealnosti.

Treći "aksiom" muzealaca jest viđenje da muzejska građa može korisnicima (muzealci sebe ne smatraju korisnicima "vlastite" zbirke i "vlastite" dokumentacije, dakle korisnik je samo "vanjski" upitivač) biti predstavljena jedino preko izložaba i kataloga, ili nekim drugim oblikom "publikacije". Razmišljanja o sredenoj bazi/zapisima/kartoteci (na bilo kojemu mediju), svima otvorenoj na uvid, kao što to imaju knjižnice i arhivi u svojim katalozima i registrima/registama, vrlo je revolucionarna. I to začuđujuće budući da se muzealci već sada vrlo dobro služe, osim knjižnicama i arhivima, i Internetom, te sigurno ne ostaju hladnokrvni pred činjenicama/informacijama koje tamo zatiču. Pitanje je koliko su svjesni da svaka ta informacija kojom se koriste (posredno ili neposredno) ima svoj izvor i svog autora, jednako kao i neograničeni i vrlo često nekontrolirani broj paralelnih korisnika.

Rezimirajući na taj način stanje, Povjerenstvo je ustanovilo ove polazišne točke:

1. 1962. godine izdano je *Uputstvo o načinu vođenja knjiga muzejske građe i kartoteke u muzejima i muzejskim zbirkama*.
2. 1977. godine izašao je *Zakon o muzejskoj djelatnosti*.
3. 1987. godine je u Muzeologiji 25 objavljena *Dokumentacija i klasifikacija muzejskih i galerijskih predmeta*.
4. U nekoliko godina, počevši od 1987., Muzejski je dokumentacijski centar objavljivao *Bilten o informatizaciji muzejske djelatnosti Hrvatske*, s novim pokušajima klasifikacija muzejskih predmeta, ali i razmišljanjima kustosa i informatičara o temama informatizacije muzejske djelatnosti.
5. Objavljene su publikacije s definicijom pojmova i standardima informacijskih znanosti (Miroslav Tuđman, Eva Verona/Mirna Willer, CIDOC).
6. Muzeji diljem Svijeta postali su poznati po postavljanju svojih dokumentacijskih pravila i sustava.
7. Radom komisija Muzejskoga dokumentacijskog centra došlo se do spoznaja o praksi hrvatskih muzealaca.
8. Radom komisija Muzejskog dokumentacijskog centra došlo se do spoznaja o teoretskom znanju o muzejskoj dokumentaciji hrvatskih muzealaca.
9. Aktivnim kontaktima s različitim muzejskim kućama ispitalo se očekivanje hrvatskih muzealaca u vezi s Pravilnikom o dokumentaciji.
10. Novim muzejskim zakonom iz 1998. godine definirala se dokumentacija o muzejskoj građi jednakovrijednom kao sama muzejska građa.

Idealno bi bilo napraviti pravilnik kao što ga imaju knjižničari u *Pravilniku i priručniku za izradu abecednih kataloga* (PPIAK-u) Eve Verone – dakle PRAVILO + PRIMJER. I ne nemoguće. Ali vrijeme koje je Povjerenstvu odredio zakonodavac, bilo je za takvo što suviše kratko (Povjerenstvo je osnovano u lipnju 1999. godine). Stoga u ovom trenutku Povjerenstvo ovim Pravilnikom (odnosno Pravilnicima) predviđa *definiranje pojma muzejske dokumentacije te uspostavu struktura obvezne muzejske dokumentacije (strukturnih cjelina)*. Dakle, tek nakon uspostave “kostura” trebat će se prijeći na definiranje sadržaja podataka strukturnih cjelina.

Pravila kojih se Povjerenstvo pri izradi Pravilnika pridržava, mogu se ovako definirati:

1. Jasnoća i jednostavnost (Pravilnik mora biti jasan bez potrebe za dodatnim objašnjavanjima i dodatnim aktima);
2. Primjenjivost (Pravilnik mora biti primjenjiv za sve oblike muzejskih ustanova i mora pokrivati svu građu koja je obuhvaćena pojmom “muzejska građa” u tim ustanovama);
3. Provedivost (Pravilnik mora biti provediv svim muzejima za svu građu na njima dostupnim medijima);
4. Dosljednost (sve ustanove koje podliježu pod muzejski zakon i sva građa definirana kao “muzejski predmet” moraju biti podvrgnuti tom Pravilniku);
5. Retroaktivnost (Pravilnik treba obuhvatiti i postojeću dokumentaciju po muzejskim ustanovama i riješiti njezino aktivno uključivanje u nove dokumentacijske sustave i strukture);
6. Povezanost i povezljivost (Pravilnik treba povezati razne oblike djelatnosti u okviru muzejske kuće tako da, poštujući zakonske odredbe arhivista i knjižničara, muzejski predmet ne ostane “otok” u okviru neke zbirke već da interaktivne informacije o njemu budu dostupne na raznim razinama djelatnosti muzejske kuće);
7. Zakon - stimulacija i kazna (zakonska obveza pridržavanja odredbama Pravilnika mora biti naglašena. Sustavno vođenje muzejske dokumentacije o muzejskoj građi treba dobiti dostojno mjesto u kvalifikaciji poslova koje kustos mora obavljati i mora biti uvršteno u kategorije potrebne za njegovo napredovanje; odnosno, za nepridržavanje odredaba Pravilnika treba uslijediti kazna).

I na koncu, što se tim Pravilnicima željelo postići?

1. Red u muzejskim zbirkama i popratnim dokumentacijskim fondovima;
2. Rad prema određenom redu što bi kustosima uvelike olakšalo posao;
3. Zbog reda i rada nadamo se postići *sredjenost fondova*, a što je opet preduvjet za *brz pristup informaciji, brz unos informacije i povezivanje, tj. javnost informacije*.

Dora Bošković